

การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

A STUDY OF PROBLEMS IN THE ADMINISTRATION OF BI - EDUCATION.
OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE, NAN

พงศ์พันธุ์ ปรังฤทธิ¹, นิคม นาคอ้าย²

Pongpun Prungrit¹, Nikom Nakai²

Corresponding Author E-mail : pongpun.p@psru.ac.th

Received : Feb 24, 2025; Revised : Apr 01, 2025; Accepted: May 14, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูผู้สอนทวิศึกษา จำนวน 72 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน และด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย

คำสำคัญ : การบริหารจัดการศึกษา, การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา, การจัดการเรียนการสอน, การวัดและประเมินผล, การเทียบโอนผลการเรียน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹ Student in Master of Education degree (Educational Administration), Pibulsongkram Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

² Advisor, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study the problems of dual education management in Nan Secondary Education Area in terms of school curriculum determination, teaching management, measurement and evaluation, and academic achievement transfer. The population used in the study consisted of 8 school administrators and 72 dual education teachers, totaling 80 people. The instruments used for data collection were a 5-level rating scale questionnaire with a reliability between 0.8 and 1.0 and a reliability of 0.92. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

The results of the research found that the overall, problems of dual education management were at a low level. When considering each aspect, the problems of school curriculum determination had the highest mean, followed by problems of teaching management, and problems of measurement and evaluation had the lowest mean.

Keywords: Educational Administration, Curriculum Determination, Teaching and Learning Management, Measurement and Evaluation, Transfer of Academic Achievements

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐานการศึกษาวินิจฉัยจากความสำคัญดังกล่าวจึงจัดให้มีการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความถนัด ความสนใจ โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมาย เข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจน ทัวถึงและรวดเร็วขึ้น สำหรับเป็นทางเลือกของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2567: 3)

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพมีความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนที่มีฝีมือและได้มาตรฐาน สพฐ. และ สอศ. จึงเน้นการจัดการอาชีวศึกษาหลากหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มโอกาสการศึกษาให้กับผู้เรียนทั้งวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ โดยการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา (ทวิศึกษา) ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับทั้งวุฒิการศึกษามัธยมและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มเป้าหมายของโครงการประกอบด้วยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สถานศึกษาที่มีความโดดเด่น และสถานศึกษาพื้นที่ห่างไกลหรือผู้ด้อยโอกาส (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2562 : 3)

จังหวัดน่านตั้งอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 668 กิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 15 อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและหุบเขา อาจมีการเดินทางลำบากในบางพื้นที่ จังหวัดมีประชากรหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ม้งเมี่ยน, ขมุ, ลัวะ, และไทลื้อ โดยมีแม่น้ำน่านเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจจังหวัดเน้นการเกษตรกรรม มีอุตสาหกรรมเช่น ผ้าทอและเครื่องเงิน และการแปรรูปผลผลิตการเกษตร น่านยังเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ซึ่งช่วยสร้างรายได้ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน. 2567: 3)

เมื่อพิจารณาในบริบทของสหกิจศึกษาที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการจัดการศึกษาครอบคลุมทั้ง 15 อำเภอ มีโรงเรียนบางแห่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ โรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ และโรงเรียนในโครงการพิเศษอื่น กลุ่มโรงเรียนเหล่านี้เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ที่ต้องได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา จึงส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยบันทึกข้อตกลงร่วมมือกับ สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดน่าน ตามแนวทางการจัดโครงการเรียนร่วมหลักสูตร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับโอกาส เข้าถึงการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ความหลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ ผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและกิริยาที่พึงประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน. 2567 : 4) ในการบริหารจัดการทุกด้านจึงต้องมีส่วนร่วมทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการ โดยการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา โรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ที่กำลังดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา มีโรงเรียนที่เข้าร่วมจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็มีบางโรงเรียนที่มีปัญหาทำให้โครงการหยุดชะงัก

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ที่ร่วมจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมทวิศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา น่าน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2560: 1) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) หมายถึง การจัดการศึกษาโครงการเรียนร่วมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กันทั้งสองหลักสูตร โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี

ชลธาร สมานธิ (2560: 29) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา คือ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนในสายวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาครบตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกัน

ภัทรพงษ์ ปองดี (2561: 9) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นการศึกษาร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้ด้านอาชีพจากการฝึกปฏิบัติจริง อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานได้เข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้มากขึ้น สอดรับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีคุณภาพและมาตรฐานให้มีปริมาณเพียงพอและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

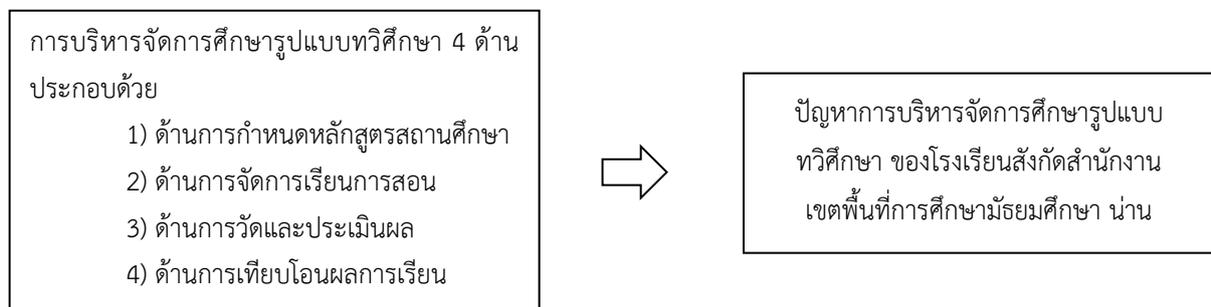
ปิติกัทร วัตแก้ว (2561: 49) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) คือการศึกษาที่รวมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เข้ากับการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้เรียนจะได้รับประกาศนียบัตรทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกัน หลักสูตรนี้เป็นการร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ เพื่อจัดการเรียนการสอนร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิต และการฝึกงานในสถานประกอบการ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาสายอาชีวะให้กับผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกลที่ไม่มีสถานศึกษาด้านอาชีวะ พร้อมทั้งเสริมทักษะเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

ภาสกร ฝั้นอ้าย และณัฐยา ตันตรานนท์ (2565: 7) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาเป็นการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เมื่อเรียนจบหลักสูตรได้วุฒิการศึกษา 2 วุฒิ คือ ประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรม ในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่เป็นความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านอาชีพจากการฝึกปฏิบัติงานจริงรวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

จากความหมายการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เป็นการร่วมการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีข้อกำหนดคือ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตรแล้ว จะได้วุฒิการศึกษา 2 วุฒิคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปพ.1 ม.6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน และ สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดน่าน ได้ทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือในการดำเนินโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยมีแนวทางการรับนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล สำหรับผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง และโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาต่อเนื่อง เพื่อสนองความต้องการในการเรียนสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน เข้าร่วมโครงการจำนวน 7 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน. 2567: 10-11) ได้แก่ 1. โรงเรียนมัธยมปากลอง 2. โรงเรียนทุ่งช้าง 3. โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ 4. โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม 5. โรงเรียนบ่อเกลือ 6. โรงเรียนพระธาตุพิทยาคม และ 7. โรงเรียนไตรเขตประชาสามัคคี รัชมังคลาภิเษก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทวิศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาในจังหวัดน่านที่ร่วมการจัดการศึกษา จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน ครูผู้สอนทวิศึกษา 72 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน จำนวน 1 ชุด ใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทวิศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ประกอบด้วยข้อความครอบคลุมขอบข่ายการบริหารจัดการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านปัญหาการวัดและประเมินผล 4) ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อให้ครอบคลุมเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

2.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity จำนวน 5 คน พิจารณาข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะ

2.4 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามตามความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 71-72) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และนำข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาด้วยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ต่อไป ผลการวิเคราะห์ IOC จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พบว่า มีค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.8 ถึง 1.0

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทวิศึกษา ในโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

2.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 7) ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับประชากรเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยออนไลน์ (Google Forms)
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

สถานภาพ ตำแหน่ง	จำนวนทั้งหมด	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	8	8	100
ครูผู้สอนทวิศึกษา	72	72	100
รวม	80	80	100

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน และครูผู้สอนทวิศึกษา 72 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ในภาพรวม

ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	2.06	0.83	น้อย	1
2. ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน	1.92	0.91	น้อย	2
3. ด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล	1.86	0.90	น้อย	4
4. ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน	1.87	0.85	น้อย	3
รวม	1.93	0.82	น้อย	

จากตาราง 2 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.93$, $\sigma = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.06$, $\sigma = 0.83$) รองลงมา คือ ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.92$, $\sigma = 0.91$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.86$, $\sigma = 0.90$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	N = 80		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	2.14	1.00	น้อย	3
2	ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระหลักสูตรกับสภาพท้องถิ่น	2.10	1.03	น้อย	4
3	การส่งเสริมสนับสนุนจากการบริหารของสถานศึกษาในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	1.73	0.99	น้อย	5
4	การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	2.40	0.95	น้อย	1
5	จำนวนบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านสาระของหลักสูตรที่เน้นทวิศึกษา	2.31	1.06	น้อย	2
6	งบประมาณในการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา	1.68	1.05	น้อย	6
รวม		2.06	0.83	น้อย	

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.06$, $\sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.40$, $\sigma = 0.95$) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากร ที่เชี่ยวชาญด้านสาระของหลักสูตรที่เน้นทวิศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.31$, $\sigma = 1.06$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ งบประมาณในการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.68$, $\sigma = 1.05$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน	N = 80		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
7	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสะท้อนพื้นฐานของทางวิชาชีพ	1.82	0.89	น้อย	4
8	ทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียนนำไปสู่การประกอบอาชีพอย่างชัดเจน	2.08	1.09	น้อย	1
9	การคิดและสร้างแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาทักษะเชิงอาชีพ	2.00	0.96	น้อย	2
10	การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	1.82	0.97	น้อย	5
11	ความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประสบการณ์อาชีพ	1.88	1.04	น้อย	3
รวม		1.92	0.91	น้อย	

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.92, \sigma = 0.91$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียนนำไปสู่การประกอบอาชีพอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็น ลำดับแรก อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.08, \sigma = 1.09$) รองลงมา คือ การคิดและสร้างแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาทักษะเชิง อาชีพ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.00, \sigma = 0.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของ นักเรียน ($\mu = 1.82, \sigma = 0.97$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล

ข้อ	ด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล	N = 80		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
12	ความเหมาะสมการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและ ประเมินผลกับการประเมินทักษะทางอาชีพ	1.78	0.89	น้อย	6
13	เนื้อหาสาระของวิชาครอบคลุมหรือสัมพันธ์กับเนื้อหา ของวิชาที่สะท้อนทักษะอาชีพอย่างชัดเจน	1.86	0.96	น้อย	4
14	เครื่องมือหรือกระบวนการวัดผลของภาคปฏิบัติ สามารถ วัดผลได้จริง	1.80	0.97	น้อย	5
15	ระยะเวลาของการวัดผลภาคปฏิบัติเหมาะสม	1.93	1.03	น้อย	1
16	การพัฒนาเครื่องมือวัดผลของการปฏิบัติงานทักษะที่มี กระบวนการหรือขั้นตอนการทำงานที่มีความซับซ้อน นักเรียนมีทักษะวิชาชีพ สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน วิชาชีพ	1.88	0.91	น้อย	3
17	วิชาชีพ	1.90	0.98	น้อย	2
รวม		1.86	0.90	น้อย	

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านปัญหาการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.86, \sigma = 0.90$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระยะเวลาของการวัดผลภาคปฏิบัติเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.93, \sigma = 1.03$) รองลงมา คือ นักเรียนมีทักษะวิชาชีพ สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.90, \sigma = 0.98$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือความเหมาะสมการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล กับการประเมินทักษะทางอาชีพ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.78, \sigma = 0.89$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน

ข้อ	ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน	N = 80		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
18	ความรู้และความเข้าใจเรื่องการเทียบโอนผลการเรียน	2.00	0.91	น้อย	2
19	การประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียน	2.21	0.99	น้อย	1
20	ความชัดเจนของคู่มือเกณฑ์การดำเนินงานการเทียบโอน ผลการเรียน	1.83	0.94	น้อย	3

21	ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงสร้างในการเทียบโอนผลการเรียนที่เป็นระบบ	1.82	1.00	น้อย	4
22	คู่มือการดำเนินงานการเทียบโอนผลการเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลง	1.73	0.91	น้อย	6
23	การจัดหาสื่อหรือการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์การเทียบโอนผลการเรียน	1.73	0.92	น้อย	7
24	ระบบการบันทึกข้อมูลสารสนเทศการลงทะเบียนการเทียบโอนผลการเรียน	1.77	0.95	น้อย	5
รวม		1.87	0.85	น้อย	

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นาน ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.87, \sigma = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.21, \sigma = 0.99$) รองลงมา คือ ความรู้และความเข้าใจเรื่องการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.00, \sigma = 0.91$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การจัดหาสื่อหรือการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์การเทียบโอนผลการเรียน ($\mu = 1.73, \sigma = 0.92$)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นาน ผู้วิจัยนำผลการวิจัย มาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ภัทรพงษ์ ปองดี 2561 : 98) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ประเด็นสำคัญในรายด้าน ผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1.1 ด้านปัญหาการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยพบประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในบริบทท้องถิ่น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ชัยชาญ แก้วชิงดวง. 2565: 720 - 722) พบว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะประสานงานเรื่องหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อปฏิบัติและแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาที่เหมาะสม

1.2 ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยพบประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียน นำไปสู่การประกอบอาชีพอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลากหลายปัจจัย ทั้งจากตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมทางการศึกษา และความพร้อมของระบบสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียนสู่การนำไปประกอบอาชีพ สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ (Schultz. 1996) พบว่า การฝึก

ปฏิบัติงานในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ยุคของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ประมาณร้อยละ 70 ที่มีผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ตามที่กำหนดให้ด้วยการจัด 2 ระบบ คือ การฝึกงานนอกเวลา และการทำงานนอกเวลา การทำงานร่วมกันมี 3 ระดับ คือ เป็นรายบุคคล (เพื่อตนเอง) ตามแนวทางการศึกษา และตามนโยบายของรัฐ และระดับเพื่อสังคมส่วนรวม การฝึกปฏิบัติงานเป็นแนวทางนำไปสู่ความรู้และทักษะจากผู้สูงอายุไปสู่คนรุ่นหนุ่มสาว อันเป็นรูปแบบดั้งเดิมทางการศึกษาด้านการศึกษา ตั้งแต่ศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้ระยะเวลาฝึกงานเพื่อความชำนาญถึง 1 ปีเต็ม และคงยึดเป็นหลักการมาจนกระทั่งทุกวันนี้ เพื่อรองรับเทคโนโลยีระดับสูง และเพื่อผลิตคนออกมารับใช้สังคม ชุมชน ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการฝึกคนให้มีทักษะในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีนั้นยังทำให้พวกเขาคือผู้ฝึกงาน มีส่วนร่วมในคณะกรรมการระดับท้องถิ่นในด้านแรงงานอีกด้วย

1.3 ด้านปัญหาการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยพบประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาความเหมาะสมระยะเวลาของการวัดผลภาคปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาที่กำหนดไม่เหมาะสมเวลาสั้นเกินไปนักเรียนอาจทำงานไม่เสร็จหรือตอบไม่ครบทุกส่วนของการวัดผลเวลานานเกินไปนักเรียนอาจเกิดความเบื่อหน่าย เหนื่อยล้า ทำให้ความสนใจลดลง ความไม่ชัดเจนของเกณฑ์วัดผล นักเรียนอาจไม่เข้าใจว่าแต่ละส่วนของการปฏิบัติต้องใช้เวลาเท่าใด ไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้ จำนวนนักเรียนมากเกินไปในเวลาจำกัด อาจทำให้การวัดผลไม่ครอบคลุมทุกคนในระยะเวลาที่กำหนด ความซับซ้อนของการปฏิบัติกิจกรรมภาคปฏิบัติบางอย่างอาจต้องการเวลาในการเตรียมตัวหรือลงมือทำมากกว่าที่คาดไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (จิรายุ ใจแข็ง. 2564: 149 - 150) พบว่า ควรมีการกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติสำหรับการวัดผลและประเมินผลในระบบทวิศึกษาที่ชัดเจน ควรมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผล วัดผลตามสภาพความเป็นจริง ควรมีการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อวัดระดับความชำนาญในทักษะวิชาชีพ ให้เป็นไปตามระดับความรู้ความสามารถและสมรรถนะ

1.4 ด้านปัญหาการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยพบประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การขาดช่องทางประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการขอเทียบโอนอาจจำกัดอยู่เพียงบางช่องทางทำบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือเข้าใจยาก เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ไม่ชัดเจน เช่น ขาดรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ ขั้นตอนหรือระยะเวลาในการดำเนินการ การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องหรือขาดช่วงเวลาเหมาะสมประชาสัมพันธ์เฉพาะในช่วงต้นเทอมหรือปลายเทอม อาจทำให้ไม่ได้รับข้อมูลในเวลาที่ต้องการ บุคลากรขาดการสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์บุคลากรผู้รับผิดชอบขั้นตอนอาจไม่ได้รับเครื่องมือหรือการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารข้อมูลไปยังผู้เกี่ยวข้อง ไม่มีการติดตามผลหรือช่องทางสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อมีคำถามเพิ่มเติม อาจขาดช่องทางสื่อสารที่ตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว เช่น การตอบคำถามผ่านระบบออนไลน์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (อรวรรณ คำงาม. 2561: 98) พบว่า สถานศึกษาทั้งสองสังกัดยังไม่ได้มีการวางแผนการดำเนินการโอนผลการเรียนไปในแนวทิศทางเดียวกัน ไม่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเทียบโอนผลการเรียนหลักสูตรทวิศึกษา ส่งผลให้เมื่อถึงระยะเวลากำหนด การจบหลักสูตร ทำให้เกิดปัญหาของการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างรายวิชาของทั้งสองหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรเข้ามามีบทบาทการมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อนำเสนอ รับฟังข้อมูล ปรึกษาหารือข้อเสนอแนะ การกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ในการศึกษาวิจัยด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ควรมีการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียนนำไปสู่การประกอบอาชีพอย่างชัดเจน เนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัญหาทักษะกระบวนการเรียนของนักเรียนนำไปสู่การประกอบอาชีพอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ในการศึกษาวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน

1.3 ควรกำหนดระยะเวลาของการวัดผลภาคปฏิบัติเหมาะสม เนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัญหาระยะเวลาของการวัดผลภาคปฏิบัติเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ในการศึกษาวิจัยด้านการวัดผลและประเมินผล

1.4 ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียนกับกลุ่มผู้รับข้อมูล เนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ในการศึกษาวิจัยด้านการเทียบโอนผลการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน อย่างต่อเนื่อง เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพบริบทสังคม

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา).

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ . (2567). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/lwVRT>

จิรายุ ใจแข็ง และคณะ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 15(38), 137-152.

ชัยชาญ แก้วชิงดวง. (2565). แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 12(4), 712-723

ชลธาร สมานี. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์

ปิติกัทร วัดแก้ว. (2561). แนวทางการบริหารการศึกษารูปแบบทวิศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 18. ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภัทรพงษ์ ปองดี. (2561). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภาสกร ฝันอ้าย และณัฐยา ตันตราพันธ์. (2565). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารครุศาสตร์ราชภัฏเชียงใหม่, 1(3), 1-14.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาน่าน. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2568, จาก <https://www.spmnan.go.th/action-plan67/>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง : การเทียบโอนผลการเรียนรู้. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

-
- อรรวรรณ คำงาม. (2561). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง. การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Schultz, C. F. (1996). *An ethnography of German apprenticeship: Situated learning technics and community in a high-technology firm*. University of New Mexico.